

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szombat

20. szám.

Pest, majus 12-kén 1849.

Borúra derű.

Folyó évi majus 1-től december végeig a **Marczius Tizenötödikére** ezennel előfizetés nyitattik. — Előfizethetni a kiadóhivatalban (Országut, Kanevalderház) és minden álladalmi postahivatalnál. — Előfizetési ár: Budapesten házhozhordással 5 fr. postán borítékban küldve 6 fr. P. P.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésekre egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fiztetetik.

Rendelet.

A rögtön ítélő vegyes bíróság által értesemre esett, hogy a katonai parancsnokságok, közhatalosságok, s tisztviselők által több gyanus személyek befogatása történik, és azok a köztársadalmi hivatalnak a nélkül, hogy egyszersmind az elfogottakra nézve a vád mibenléte, és a feladó neve a köztársadalmi hivattal ugyanaz alkalommal közöltetnek. --

Mint hogy pedig ezen körülmények tudása nélkül a köztársadalmi hivatalnak a törvény rendelete szerint eljárni lehetetlen: ezennel hivatalosan felszólítok minden katonai parancsnokságokat s tisztviselőket az iránt, miszerint az elfogott egyénekre és azok utadására nézve a következőket tartásák meg:

1-ör. Hogy valamely egyén hol és ki által fogatott el?

2-ör. A vád a hozzá netalán tartozó iratokkal, melyre elfogatott.

3-ör. A feladó, nemkülönb a tauuk neve és lakása pontosan írásba foglalandó, úgy szintén, ha irományai volnának azok is az elfogottal haladéktalanul a köztársadalmi hivatalnak adassanak át. Mert a rögtönítélő bíróság eljárása megkívánja, hogy ha a bűnös ellen felhozott vád alapos: az azonnal tárgyalassék; — és mert más részről nem égyez meg az igazsággal az, hogy bárki is gyanura, de talán ártatlanul elfogattatván, ezen fenébb elósorolt adatok hiányában szabadságától hosszabb ideig szükségtelenül megfosztassék.

Kelt Pesten, majus hó 12-én 1849.

Teljhatalmu kormánybiztos,
Irányi Dániel.

Pest, majus 11. 1849.

Csakugyan bátor katoná az a budai várparancsnok Hentzi

Ki látott valaha, mióta fenáll a világ, emberben és tábornokban annyi bátorságot, — hogy ámbár Pest és Buda közt a széles Duna folyék, — ámbár Pesten legalább is 30 ezer van, kik fegyvert foghatnának, ha fegyver volna: mégis merte Pestet ágyusztatni és maig is meri, és nem fél attól, hogy a fegyvertelen nép a Dunán általgázol és Budavár meredek bástyáira felmász, a tátongó ágyukat elfoglalja; — nem fél a város roppant épületeitől, hogy ezek majd megindulnak, és a várba Pestről a Dunán áltál feltódulnak és az őket bombáztató vezérre reáfeküsznek.

De a milly bátor a vezér, olly bátrak katonái is. Ma reggel 7 óra tájban lejöttek a várból a palisádok mellett vagy 300-an gyalogság, és mintegy 40 lovasság a vizvárosba körültekintni és néhányan közülök olly bátrak voltak, hogy a sorból kicsapván, a fegyvertelen lakosok házaiba berontottak és mint császár katonái úgy gazdálkodtak az isten tizparancsolatjával, hogy a cigányoknak is becsületére válnék, ki ezen parancsokat „ne ölj” — „ne lopj” úgy érti: Ne! ölj — Ne! lopj.

Elmentek aztán a bombatér felé a Dunaparton s ahhoz közel levő keresztutczába felvonultak, hogy a mieinket majd bekerithessék, — de magok estek a verembe; mert a mi bátrabb honvédeink hátuk mögé sietve, két tűz közé vették őket, — s vagy 80-at a lovassággal elcsiptek, kettőt lelöttek.

A pesti parton néző közönség Éljent harsogván tulra honvédeink vitézségének, a várbeli őrsereg tüzésége olly nagyon bátor volt, hogy a pesti parton álló fegyvertelen népre két ágyut elstüttött, de már a golyók nem voltak olly bátrak mint a tüzerek, mert a nép közé nem mertek eljöni, hanem a Dunába lehnjtak.

A mieink ágyuval és huszársággal is készen álltak a bombatéren és az élelmitár előtt, de mitán az ellenség elveszett szem elől, elébbi helyükbe visszamentek. Pukolai.

— Tegnap óta ismét csak szünetekkel, s többnyire gyéren foly az ágyuzás táborunkból a várba s onnan táborunkba. Pestre talán egy két golyó reptült. De annál mérgebben puskázzák Hentzi bakól az utcán látásban mutatkozó budalakat. A vár kerületéből, kinek csak lehet, mind menekült.

Hadi tudósítás.

Repeczky Ferencz heves-nógrádi kormánybiztos majus 4- és 5-ről következő tartalmú jelentéseket küldött a kormányshoz:

Kötelességemnek ismertem, kormányzó urnak a bányavárosokból sürgönyök által e napokban hozzám érkezett jelentéseket megküldeni; ezek szerint:

A szolányi hadsereg parancsnoka, őrnagy Görgey Armin ezekről értesít:

Főhadiszállás Radolya, Budetia és Csacza között, 1849. majus 2-án.

Tegnap az ellenséget, ki Varinban torlaszokat épített, ugyanott megtámadvau, az említett várost rohammal bevettük, a megfutamodott német, csak hogy derék huszáraink kardcsapásait kikerülje, a hegyekre menekült, vitéz gyalogságom által azonban ott is mindenütt visszaveretett. Utoljára a Teplicz és Budetin városok közti szorosokban egyesítvén erejét, egy pillanattig megállapodott, ellentállást szándékolván, de néhány jól irányzott ágyűlövésre, s gyalogságom által majdnem bekerítettvén, annyira megzavarodott, hogy Csaczáig meg sem állt.

Vesztesége számos halott s még több sebesült; 58 német esett fogolyul kezeinkbe, ellenben a mi veszteségünk egy legióbeli, s egy sebesült kösvítés.

A jó isten áldása van velünk, áldjon meg továbbá is bennünket. Éljen a hazá!

Major József századosnak maj 4-ről kelt jelentése szerint pedig Vogel és Benedek ellenséges tábornokok bányavárosainkra szándékozván törni, s ott Trenk erejével egyesülendők, a hegyek között ütni fel buvhelyüket, hogy onnan ki-kirohanva pusztithassák a hazát, de Görgey Armin őrnagynak Budetinnél kivívott győzedelme elűzte Trenket, Major védseregbeli századosunknak Vöröskő melletti működése pedig a vernarti hegy-szorosok felé Szepes vagy Liptó megyének elfordulni kényszeríté őt.

Jelenti továbbá a kormánybiztos, hogy Zólyomgye, első alispánjának Plathy Györgynek értesítése szerint, magát már reconstituálta.

Kormányzó ur meghagyásából,
Stuller Ferencz,
korm. eln. titkár.

RENDELETEK.

Minden törvényhatóságoknak és minden kormánybiztosoknak.

Midőn szabadságharcunk kezdetén s később annak folyama alatt a veszély napjaiban a kormány a haza polgárait ügyünk szent igazsága s a hazaszeretet nevében arra hívta fel: hogy adják elő fegyvereiket, miszerint azokkal lelkes honvédeink megmenthessék a hazát:

Ekkor a fegyverek sok helyütt igen gyéren sőt egyenkint adattak be.

Pedig a kormány azonföül, hogy a fegyvereket a legszentebb célra — mindnyájunk szabadságának kivására kérte fel — éretttük becszerinti árt is ajánlt fizetni — és fizetett is.

De fájdalom, a beadott fegyverek összegén a mostoha kéz nyoma ült és maradt.

S midőn ugyanazon városok és községek, mellyekből a haza megmentésére alig került ki néhány fegyver, az ellenség vas járma alá estek.

És mondva volt zsarnoki hangon, mikép hallálal büntettedik, ki fegyverét be nem adja:

Volt fegyver azonnal elég. Megadták a félelemnek s büntetéstől rettegésnek, mit a hazától — édes anyánktól — megtagadtanak.

Fellette szomorú tapasztalás, de fájdalom, való!

Kik ezt tevék, szent ügyünket árulák el.

A kormánynak bizonyos tudomása van: hogy szerte a hazában s különösen azon vidék városában és községeiben, a mellyek hadseregeink működési vonalába estek, jelesen pedig a hol kórházak és szállitoházak voltak vagy vannak, tetemes mennyiségű fegyver találtatik.

Minélfogva ezennel kötelességévé tétetik minden hatóságnak, községnek s kormánybiztosoknak, hogy minden álladalmi fegyvereket, mint szinte a katonai szolgálattételre alkalmas magánfegyvereket is (ez utóbbiakat adandó kármentesítés mellett) haladéktalanul beszédjék, mint szinte a kormány által a fegyverek beszédése végett kiküldendő nyílt rendelettel ellátott egyéneknek megjelenése alkalmával mindent elkövesse, mit az említett fegyverek beszédésével megbízott egyének eljárásának sikere igénybe veend.

Ezennel kijelentetvén, mikép azon akár hatóságok vagy községek, akár egyesek, kik a birtokukban levő alkalmas fegyvert készséggel előadni vonakodnának, vagy azt talán el is rejtették: hazánk függetlensége biztosításának esonkító s az ellenség orgazdái gyanánt fognak tekintetni s a legszorosabb feleletre vonatni.

Hála a szabadság istenének, hála a nemzet érzelmeinek, vitéz kar van elég honunkban, kész megvívni a hazáért egy világgal is. — E vitéz kezekbe fegyver kell. Ki egy fegyvert elrejt, annyit tesz, mintha a hadseregtől egy vitézt volna el; s ez a haza elleni bűn, melly büntetlenül nem fog hagyatni.

Kelt Debreczenben, majus 7. 1849.

Kossuth Lajos,
az ország kormányzója.

A belügyminister távollétében
Vukovics Sebő,
igazságügyminister.

Azon hadorvosi tanfolyam, melly a pesti egyetemnél mult év végén elrendeltetett, de első harmadában félbenszakadt, a kórpolói oktatóval együtt f. é. június 1-jén folytatattatni, az orvos is szigorlatok pedig azonnal megnyitattatni fognak.

Hasonlóul az egyetemhez tartozó állatgyógyintézetnél egy rövid, körülbelül három hónapig tartó tanfolyam rendeltetett el, melly szintűgy június elsőjén fog kezdetni, s a felvétel az intézeti igazgatónál történni.

Ezeknek végrehajtása, s különösen az állatgyógyintézet ideiglenes rendezése iránt Balassa János egyetemi orvoskari igazgatónak s illetőleg Zlamál Vilmos tanár és állatgyógyintézeti igazgatónak részletes rendeletek adattak ki.

Debreczen, majus 5-én 1849.

Horváth Mihály,
vallás- és közoktatásügyi minister.

Az ország törvényhatóságaihoz.

A vallás- és közoktatási minister ur rendeletéből f. é. jun. 1-től egy 3 óra terjedő állatorvosi tanfolyam kezdetvén meg a pesti egyetemi állatgyógyintézetben: ennélfogva az ország törvényhatóságai ezennel általam hivatalosan felszólittatnak, hogy a keblökben netán tábori szolgálatra jelentkező polgári kovácslegények viseleti, jellem- és képességi jegyzéküket, mellékelt ajánlat mellett, a hadügyministeri egészségi osztályhoz azon czélből küldjék be, hogy a közölük kiválasztandók, segéddíjjal, de előleges szolgálati kötelezés mellett, a nevezett tanfolyamra Pestre küldethessenek.

Debreczen majus 7. 1849.

Klapka tábornok,
helyettes hadügyminister.

A magyar hadsereg lovassági parancsnokaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi minister rendeletéből f. évi június 1-jétől egy három hónapra terjedő állatorvosi tanfolyam kezdetvén a pesti egyetemi állatgyógyintézetben, ennélfogva a magyar hadsereg összes lovassági parancsnokai ezennel hivatalosan felszólittatnak, hogy a hadseregben akár kovács-, akár más minőségben szolgáló kitanult kovácslegényeket, kik az állatorvosi pályát még be nem végezték, de hallgatására hajlamot és képességet tüntetnek ki, a fentkített határidőre Pestre az állatgyógyintézetbe utasítsák; a tanfolyam alatti díjaztatásuk iránti intézkedés innen külön rendelet által tétetvén meg.

Debreczen, majus 7-kén 1849.

Klapka tábornok,
helyettes hadügyminister.

Pest majus 12. 1849.

A „Der Ungar“ czimű helybeli lap „Budapesti den 10-ten Mai“ felírás alatt egy cikket közöl, mellyben, miután az ellenünk küzdő osztrák zsoldos had nem német sereg, e nevet rájuk nézve nem illőnek nyilvánítja, felszólítván egyszersmind minden hazai lapokat e cikkek átvétele s illetőleg lefordítására.

E felszólítás, lényegében igazságon s méltányon alapul, de a czél elérésére talán nem szükséges a szó szerinti közlés, azért mi röviden elmondandjuk e tárgyban saját nézeteinket.

A magyar sajtó és különösen lapunk nem igen cserélék fel az osztrák nevet a némettel. Tudjuk, hogy az osztrák — birodalmi s nem tartományi értelemben — nem német, sőt nem is nemzet. Az csak székföldtől nevezett hatalom, melly Europa minden eladó lelkeiből vásárlá össze önkénye bérenczeit. Mi tudtuk ezt, és osztráknak ne-

vezők e hatalmat, csupán azért, mert így vala besorolva Európa álladalmi közé.

Másképp áll a dolog népünknel. Az osztrák eredetileg német hatalom, s miután más nép aggregatiója nagygyá tevé is, a német nyelv maradt organuma.

Népünk úgyszólván csak katonai zsarolásból ismeré az osztrák hatalmat századok óta, s ezen zsarolások nyelve német volt.

Népünk saját fiait adá osztrák katonául s ezek német parancsszónak engedelmekedtek.

Népünk tudá, hogy királyaink anyanyelve német, és magyarul nem is tudnak.

És minden ezt meg sok más effélet századok tudomása véste népünk szívébe, népünk nemzedékel születtek azon eszmével, hogy zsarnokunk német; s ezen százados balitéletet nem képes néhány hírlap néhány nap alatt szétesztatni.

Csupán azért mondjunk ezt, nehogy a német nevezetet népünk ajkain valaki rosz szándékból eredettnek mondhasssa. Századok tévedése az, s hogy, mint ohajtjuk, kiirtassék ismét, időre van szükség.

Legyen igenis a sajtó egyik feladata megkülönböztetni a derék németet az osztrák bérencztől, s felvilágosítani népünket, hogy az osztrákok, bár közülök sokan németül beszélnek még sem németek, s hogy az osztrák zsoldosok ellen ugyan kiirtó háborut kell harczolnunk, de ebben a felébredő valódi német nép csak szövetségünk lehet, mert ez is nyögött közvetlen vagy közvetve az osztrák járom alatt.

Pest, majus 11-kén 1849.

A pesti szabad portyázó csapat négy hónapos életpályája bevégezödvén, elérkezett volna azon idő, hol összevissza bonyolított dolgainkat egyszer valahára rendbeszedhetnök.

Nincs a világon társulat, mellynek hivatalnokai becsületbeli kötelességüknek ne tartanak, a társulat ügyeiről, — még mielött az feloszlanék — pontos számadást tenni.

Mi is egy társulat voltunk.

Folyó hó első napján csapatunk feloszlottnak nyilvánították. A számadások, mellyek mindnyájunkat közösen érdekelnek, még most sem tétetvék meg.

Hasztalan sürgetők csapatunk volt vezérét, hogy bennünket e miatt minden foglalkozás nélkül ne tartóztasson itt, ne hozzon ama kellemetlenségbe, hogy pénz szüke miatt a számadást be nem várhatva, az egész hazában széteszoljunk.

A magán felszólításnak, ugy látszik, semmi eredménye sincs.

Nyíltan szólitjuk tehát fel vezér urat, hogy a számadást minélelőbb vagy maga készítse, vagy ha önnök derogál, mások által készíttesse el.

Bizalmunkat, mellyel önt megtiszteltük, ne kockáztassa oly egykedvűleg.

Hígyje el ön, a budai vár azért, hogy ön annak ostromát távolból szemlélgeti, semmivel sem lesz hamarabb bevéve.

Ugy tartjuk, sokkal czélszerűbb volna, ha a számadás minélelőbbi megtétele után, vagy mi is oda mehetnének testvéreinkkel a csatában osztozni, vagy pedig, ha oly állást mehetnének ke-

resni, hol a hazának becsületes szolgálatot tehetünk.

Elvárjuk vezértünk becsületességétől, hogy méltányos kívánatunknak a legrövidebb idő alatt eleget teend. Több guerilla.

Vidéki hír. Mező-Kövesdről levelet kaptunk. Ott Szeghő József választatott alsóházi követté oly közakarattal és lelkesedéssel, hogy a választás előtti napon ellene állított hőstünk — ha a levélből jól vettük ki — Damianich többséget nem nyerhete.

A levélíró ezt sajnálja, sajnáljuk vele mi is, de semmi esetre sem annyira, mint az oroszlanlelkű tábornok minapi szerencsétlenségét.

Azonban más oldala is van a dolognak. Országgyűlésen a status fája minden ágának képviseltetni, nagy részt ezen szabály megtartása tevé az angol parlamentet a törvényhozás mintájává. Ott oly szükséges a katoná, mint a politika embere.

Damianich János nagy katonai értelmisége, világos practicus esze és eredeti szellemével minden országgyűlésnek díszére válnék.

Ezért ohajtjuk őt nemzeti tanácsunk tagjává.

A határvidék ezredenkint egy követet lenne küldendő, még egyet sem küldött. Az oláh bánási ezred már el van foglalva, a más két bánásihoz közel van Bem.

Ezen ezrednek egyike volna Damianich természetes választókerülete.

De ott vagy másutt, bizton reméljük, jóvá teendő nemzetünk a mező-kövesdi hibát.

D.

Debreczeni névrokonunkból következő érdekes tudósításokat közlünk.

Görgei Armin visszafoglalván a bányavárosokat, előcsapatjával, Major százados vezérlete alatt a Benedek s Vogl egyesült hadát hasonlíthatatlanul kisebb erővel Dobsina mellett megvervén, az ellenséget Gömörből Szepesbe visszanyomta.

A polyák katonákat a mieink megláttára páni félelem fogta el.

A verestoronyi szoros-határórségről írják, hogy az oroszok a lapunkban minap említett parlamentair visszamenetele után mindjárt visszahúzódtak a határról, s helyettük azt már a törökök foglalták el. Ezekkel a mieink igen barátságos viszonyban élnek. Török tiszték állítják: hogy midőn a muszkák a vesztegházi állomásokból kivertek, ők — a törökök — fegyverben álltak, netalán megveretésünk esetére segítségül jóni.

Jobb is volt, mond a levélíró, az oroszoknak mielőbb távoznok, mert ha sokáig itt maradnak lassankint minden katonájuk hozzánk átszökik. Naponta egy kettő okvetlenül átjött.

Ma délután legbiztosabb kezeből egy a Bánátot érdeklő legörvendetes levél közöltetett velünk, mellyből sietve közlünk néhány kellemes adatot.

Bem, Perczel, Vécsei villámgyorsasággal s egyetértve működnek.

Perczel majus 1. napján Nagy-Becskeket győzedelmesen bevette. Torontól, Temes, Krassó, egész a katonai határvidékig mind a magyaré.

A schwarzelb az aradi és temesvári várakba benrekedt és sánczairól tekintí, mint vesztette el az egész vidéket Krassóban; a törvényes rend mindenütt helyre van állítva. A nemzeti zászlók vigan lobognak valamennyi faluk tornyain. A német falukban valamennyi ház ablakaiból szinte e szent jel tűnik elő.

Villám ezredes halála, kit egyesegyedül magát találta a temesváriak golyója, az egyedüli rosz hír, mellyet e levélből olvastunk.

Perczel majus elsején délután egy órakor jött be Nagy-Becskekre, s a győzelem után érkeztek meg Bem illető csapatjai, kik a futó ráczokkal találkozáván, tartaték egy kis: ne mulass!

A ráczok főtábora Tomasovácra és Pancsovára vonult s Bem a tiszti kar előtt nyilvánítá, hogy a kormánynak néhány nap mulva nagy eredményekről adand tudósítást.

Bem illető csapatjal Verseczet is felszabadították az osztrák igától.

Bácsból. A tiszáninneri ráczság tegnapelőtt dél táján Földvár felől Ó-Becsét megtámadta 6 ágyuval s mintegy 2500 főből álló fegyverekkel, ágyu nélkül levő egypár százra menő mozgó csapatbeliek kénytelenek voltak az erőnek engedni, s Szeghegyre vonulni. A Kis-Kérről segítségre jött 11 főnyi csapatot, melly Sz.-Tamás felé vette útját, el akarák fogni a rablók, de embereink keresztülvágták magukat. Ó-Becséről és szomszédságából újra kiköltözött a magyarság. A becseli szállásokon nagy égés volt látható.

Épen most halljuk, hogy Ó-Becséről a ráczok kivonultak, s embereink ma Ó-Becsét újra megszállották. — Nem jól ment dolguk a hivatlan vendégeknél; mert Török-Becséről s Verbászról különös üdvözeteket fogtak volna kapni.

Ma jött tudósítás szerint Bem és Perczel tegnap Zombolyon együtt voltak. — Minő találkozás! Milly magasztos eszmék merülnek fel itt Magyarhon multja és jövője felett elménkben! De hagyjuk az érzélgést: hadd lássuk, mit csinál a csalán-koszorukat aratott Jellachich? — Most épen egy takaros Flankenbewegunggal foglalokzik. — Baja ugyan most nem igen van, — mert a Duna mentében bátran lehet a hős sereggel masirozni, mert a jobb oldalról mitől sem lehet tartania. — Mult vasárnap, vagyis april 29-kén Pakson tanyázott. — Valóban sajnálatra méltók a jobb sorsra érdemes horvátok, mint hogy kudarczeljes vezér által ide s tova hurczoltassanak.

Tegnap estvéli 9 óra tájban ismét egy két kéményű üres gőzös, melly 8, szinte üres hajókat vontatott, Kupaszina helység mellett a Dunán alulról felfelé elvonult; az éjt Kupaszina és Bezdan között a tulsó parton kikötve töltötte. — Beh kár, hogy illy kényelmesen csatangolnak Dunánkon e pimasz ficzkók!

Uram, uram, Marcius uram, szólok egyet az urnak!

Az urnak, Marcius urnak jó kürtje van,

kérem kürtöljön egyet, van e szép hazánkban egy vármegye, s ebben a többi között egy mezőváros, szükséghez képest nevekkel is szolgálhatok, és van ezen m.városnak egy még az óvilági rendszer szerinti városi tanácsa, és ezen városi tanács tavalesztendőben a város lakosságára, számáhozi arányban kivetett katonaujnczokat a legigazságosabb és legczélszerűbb sorsuzásnak föltételével a város lakosságán részint ajánlatok utján részint erőszakosan is megvett somma pénzen kiállította, kiállította mondom, de mivel e városkának példáját más községek is követték, s így a környéken többnyire pénzen fogadott ujnczokat állítottak, következőleg illy pénzes ujnczok naponkint s óránkint drágábbak lettek, említett városnak tanácsa, azon már a város illetőségének kiállítására a város lakosságának pénzén fogadott ujnczokat egy és más szomszéd és távol községeknek drága pénzen eladta, és e szerint az emberekkal és másnak a pénzével formális kereskedést üzött s nyereszkeskedett: e nyereszkesedésnek azonban előre láthatott azon következése lett, hogy e miatt a város illetősége ki nem állíthatott, s így még tavaltól tizenhat ujncz adósok maradtunk. Hogy mindezek tavaltól történtek, mindenki látta, mindenki tudta, s így a városi tanácsnak e működése a megyei választmányának is bejelentetett — de — more antiquo, ez csak amugy suttyonban elcsuszattatott, elhallgattatott, elsimtatott, s így, mivel Windischgrätz basáskodott nálunk is, elhallgattuk mindnyájan, s e kebelrázó kereskedést el is felejtjük talán örökre, de ime kormánybiztosunk mindazon községeket, kik tavaltól még ujnczokkal adósságban maradtanak, hátramaradt ujnczalknak kiállítására szigoruan emlékeztetvén, városunk tanácsa ön nyereszkesedésével és kereskedésével contrahált adósságát egészen more antiquo pótolja, s a legközelebb mult éjjel, boldog, boldogtalan, gyermek vagy öreg és béna cselédeinket éjeli nyugalmunk háborításával összefogdostatta, s lánczra fűzvé azokat, küldi, hová kell. — Vivant Domini prudentes ac circumspecti! Vivát megyénknek tündöklő táblabíroserege! kivált ha ezt, mi köztudományra történnék, amugy szokás szerint, most is csak általnézni fogja! — és vivat terque, quaterque vivat, városunk érdemes lakossága — mert illy birkatürelmet, minőt ez, nem csak Windischgrätz poroszról, de prudens ac circumspectus tanácsa irányában is tanusított, Israhelben még nem láttam!

Kérem Marcius uram, kürtöljön egyet, ha más nem történik is, ki az, legalább orron fogja magát.

Kelt ott hol majus 8-kán 1849.

Vox clamantis in deserto.

Arad, majus 2-dikán. Temesvár bevételének híret lessük, várjuk, míg azonban megtörténnék, be kell értnünk azzal, hogy a mieink Temesvár külvárosaiban vannak, és a várat egészen bekerítették. A Temesvár elleni hadi működést gyámolítandók, az aradi hadtestből néhány osztály Temesvár felé küldetett. Apr. 25-kén Orczifalvánál egy kis előrsi csata volt, hol két Lehelhu-

szár ismét érdemessé tévé magát a huszárnévre. Ezek 6-án czirkálni levén kiküldve, megtudták, hogy 6 dsidás hozzájuk szinte közel czirkál. Elindulának fölkeresni, s megtalálván a dsidásokat, egy huszár káplár és közlegény hátrahúzódtak. Mocsári Imre azonban és Tosáki István jobbnak tartván a becsületes halált a gyalázatos életnél, a háromszor annyi dsidás ellen a legvittezebbül csatáznak. Mocsári nyakán, fején több sebet kapott, s mindamellett lélekjelenlétét megtartva, egy dsidás kezéből a kardot kicsavarta és magával vitte. Sebei nem voltak veszélyesek, és már fellábadt. Vécsey tábornok azután a tájra szemlegezni menvén, Przyemsky őrnagy segédjétől a magyar érdemrendet elvevén, azzal mocsári mellét ékesíté fel, Tosákit pedig tizedessé tette, és gazdagon megajándékozta. Csak azon hadtest képes nagy tettekre, mellyek egyes tagjai illy hősiességgel bírnak.

Tegnap este beszéltem egy honvédőrmesterrel, ki Temesvárról mult hó 9-kén szabadult ki. Ott a magyar foglyok sorsa borzasztó volt. Napjára egy váltó garast, és 18 emberre 2 font húst kaptak; e mellett a legkeményebb munkára szorítottak, s ha félre mertek is tekinteni, volt dolga a pálczáknak. Az erősebbeket kiválogatták közülök és Olaszországba küldték. A jó ruhát elszedték tőlök, s az említett őrmester Györki nevű, mivel nem akarta oda adni, és mig elvették volna tőle, köpegenyéből nadrágot csináltatott, ezért 50-et kapott. Egy más honvédre, mivel betegsége miatt nem tudott dolgozni, 25-öt verettek. Ezen brutális bánásmód a jobb érzsű és zászlári tiszteket annyira bántotta, hogy midőn a foglyok mellett el sétáltak, ha senki sem látta, több ízben papirosba néhány garast takartak, mit mintha elvesztettek volna, elejtettek, s a szegény foglyok úgy vették fel. A magyarok, németek és zsidók, ha módját ejthették, pénzzel, hussal, dohánnyal szinte segíték foglyaikat. E körülményt csak azért említem meg, hogy olly barbár ellenség ellen, mint az osztrák, csak a visszatorlás használ.

Apr. 26-ra viradón a vár reggeli fél 2-órakor Ujarad és Mikalaka felé elkezdett ágyúzni, s az ágyúzás egy negyed 5-ig tartott.

Az 58. z. a. zászlószentelése mult vasárnap szokott szertartással ment végbe. Előbbi levelemben vége felé sietségből hiba csuszván be, minden félreértés elkerülése végett így kérem igazíttatni: „a vár berekesztésére Boros őrnagy intézkedése, Herr Ádám, Margitai, Hild mérnök, Vuicskics s Silberleitner utásztiszt urak felügyelete alatt mintegy 400 ölnyi hosszú árok húzatott stb.

D.

Oláh portfolio.

Igéretet tevének, hogy koronként bemutatjuk olvasóinknak az oláh haramjafőnökök rémseregét, melly most, a bitó alatt, capitulálni kegyeskednek.

Hajtóvadászat ellenük! miként ők mézszárlák Erdély nemes magyar faját irgalmatlanul.

Jelenleg Prodan Probus urat, a n. enyedi kerület praefectusát, vezetjük be, tudjátok meg, ki irtá ki Enyedet.

Hivatalos levele így hangzik: „Nemes Torda városa magyar népéhez, a román seregtől, testvéri szeretettel,“ ddtó 11/23 febr. in Lageru.

„Kedves polgártársaim! Torda vármegye együgyü magyar népe!! Torda városa elszegényedett és megcsalott hivei!!! Isten képe! Kedves atyánkfiai!“

Most először és utolszor szólok hozzátok az én seregemmel! Térdet fejet hajtatok ő fölségének József császárnak; kezet fogjatok a román nemzettel én általam, azon nemzettel, mellyel egy ölben nevedtetek és a kinek kezén éltetek. Az most igaz testvér, ki egy testvér jogát keresi és többet nem kíván.

Különben, ha rögtön, 48 óra alatt testvéri szereteteket meg nem mutatjátok cselekedettel is: Torda úgy jár, mint a jó tanácsalmat el nem fogadó Enyed.

Fegyveresek lehetünk egy szín és czim alatt, honvédő testvérek egy böles atya házában, miért éltünk s — ki esztelen? — élhetünk. Mégis lesz, de nu de vojo bune si de frice (ha nem jó szándékból, hát félelemből.)

Éljen volt testvérünk a magyar nemzet; adjon az isten eszet, hogy még lehessen — Kegyeteknek jó akarója S. Prodan Probus, praefectus s.k. (Esti lapok.)

Külföld.

A bécsi 'Presse' april 29-ről

Közli Böhm bécsi parancsnok hivatalos tudósítását az april 26-iki komáromi csatáról, melly az osztrák had futásával, ágyú és számos fogoly vesztésével végződött, s azt mégis az osztrák fegyverek diadalának hirdeti, mi pedig imádkozunk, hogy az isten mindig csak illy diadalmakat adjon nekik.

— Ugyanazon lapból tudjuk még, hogy Szászországban Lipcsében óriási placatok hirdetik: Kossuth Lajost Austria Washingtonának.

Miért is a Presse asszonyosság nagyon nyelvel.

— A postát folyvást expodíalgtják Bécsből Pestre, de hogy oda juthat-e, a Presse maga is kétféle. Még ő is megsokallja az ámitást.

— Pestre érkezett utasok hozzák a hírt, hogy a szász nép felbőszülte királya makaessége s az országgyűlés eloszlatása miatt, feltámadt, a királyt elfogá. — Mások szerint megszökött — s a köztársaságot kikiáltá. Más hír szerint a württembergi király is ellíant.

Pest, majus 12. 1849.

A pest-szolnoki vasuton emberbőrben repkédő vészmadarak kezdenek az állomásokon leszállni, és a most ujságvágyból ott ácsorgó népnek azt hazudni, hogy Jellachich 40 ezer emberrel átkelt a Dunán, Schlick pedig Buda felé új erővel közelednék, és így Pestbuda körül ostromló seregünket két tűz közé szorítják, s a vészmadarak mint futárok vinnék e hírt Debreezenbe. Így történt ez a napokban a czeplédi állomásnál egy honfi aggodalmára, ki tudósított a dologról egy hivatalnokot, ki rá, mint mondá, nem tartozik.

Mindnyájunkra tartozik ugyan örködni a haza felett, de különösen a pestmegyei kormánybiztos ur állítana ki minden vasuti állomáshoz értelmes és becsületes hazafit, ki az utasok utlevélét szigoruan vizsgálná meg s vigyázna fel, nehogy a nép lehagoltassék illyes és hason hazugságokkal. A fővárosi rendőrség remény szerint tett illy intézkedést az indóháznál. Pukolai.

Debr. lapok után. Május 6-kán Knésich Károly és Visoczky tábornokokká emeltettek.

Madarász László beküldötte a háznak képviselői állásáról a lemondást. Okául azt hozza fel, hogy a távozási engedelem megtagadtatott.

Egy rendőr-hivatalnok épen most van vizsgálat alatt, a Zichyféle drágaságokból találtatott nála; napról napra több kerül ki a nyaklánczöpör számára.

Erdélyben az oláh lázadás még mindig tart. Közelebbről Krakko helységét hirszerint megrohanták a lázadók, s az ott lakó néhány magyart, az utolsó menekülteket a vérfürdőből, legyilkolták. —

Torda és M. Vásárhely közt a lázadó oláhok husz szekeret támadtak meg s fosztottak ki.

Freydorf, a Temesvár alatti táborból majus 6-án. Épen e perczen érkezik altábornagy Bem urhoz azon örvendetes tudósítás, hogy parancsnoksága alatt álló seregünk egy része f. hó 5-én Oraviczát egy órai kemény harc után bevette Aranyi Vilmos huszár őrnagy ur vezérlete alatt. Részünkről a sereg egy század gyalogságból, 3 szakasz lovasságból és két ágyúból állott. — Az ellenség egy és fél zászlóalj Zsivkovics és határőr gyalogsággal és néhány szakasz lovassággal állott ellent. Részünkről egy ember sem el nem esett, sem meg nem sebesítettett, fogolylyá tétezt részünkről 4 ellenséges lovas lovastul és egy Zsivkovics-gyalog.

Papagáj.

Ma egy veres farkú, hamvas színű papagáj a városliget irányában elrepült. Ezen madárnak becsületes megfogója ezennel kéretik, hogy azt ilendő díj mellett a Terézvárosban, a gyár-utczai báró Podmaniczky házában 865. szám alatt átadni sziveskedjék.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. Egyes szám ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő: Gaal József. Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.